

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP <i>KRW-project Meppelerdiep, krediet verkenning.</i>		Reg. Nr.	Z/22/051125-224988
		Portefeuillehouder	N. Koks
Datum DB - vergadering	4 juli 2023	Datum AB - vergadering	18 juli 2023

VOORSTEL

Het AB besluit:

- 1 voor de verkenningsfase van het KRW-project Meppelerdiep € 100.000 beschikbaar te stellen
- 2 de voorgenomen investering voor de realisatiefase van het KRW-project plasdras Meppelerdiep in de begroting 2024-2027 bij te stellen van € 550.000 naar € 280.000.

SAMENVATTING

In Stroomgebiedsbeheerplan 3 voor periode 2022-2027 (SGBP3) is voor het KRW-waterlichaam Meppelerdiep een opgave geformuleerd van optimaliseren bestaande plas-draszone voor een lengte van 0,5 km.

De herinrichting van een plasdraszone in een uiterwaard van het Meppelerdiep biedt kans voor het realiseren van KRW-doelen in het Meppelerdiep.

Natuurmonumenten (grondeigenaar en verpachter) is enthousiast en wil meewerken aan het plan. Rijkswaterstaat (eigenaar damwand/oever en vaarwegbeheerder) denkt mee maar wil bovenal de belangen van de scheepvaart borgen. Met de provincie (bevoegd gezag N2000) loopt afstemming over de eventueel benodigde vergunning Wet natuurbescherming.

Oorspronkelijk was geen verkenningsfase geprogrammeerd. Uit de voorverkenning is gebleken dat voor dit project een verkenningsfase toch noodzakelijk is. Dit vanwege onder meer de benodigde onderzoeken en afstemming met eigenaar/vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat en de provincie als bevoegd gezag N2000. Tevens is uit de voorverkenning duidelijk geworden dat de in de begroting opgenomen investering voor de realisatiefase kan worden verlaagd.

In de verkenning vindt rivierkundige en technische uitwerking van een nevengeul plaats om te komen tot een vergunbaar ontwerp.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Het KRW-project Optimalisatie bestaande plas-dras Meppelerdiep draagt bij aan het bereiken van de volgende doelen uit de doelenboom:

- A1 De infrastructuur voldoet aan de kaders van GGOR
NB Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) is een hulpmiddel dat - onder meer in de vorm van kaarten - voor elke (gebruiks)functie in landelijk of stedelijk gebied de gewenste toestand van het grondwater en het oppervlaktewater aangeeft en wordt vastgesteld na een integrale ruimtelijke afweging.
- D2 De KRW waterlichamen en de waardevolle kleine wateren voldoen aan de vastgestelde KRW/WKW doelstellingen
NB Onder waardevolle kleine wateren (WKW) verstaan we naast bronnen en vennen ook bovenlopen in Overijssel met een hoge biodiversiteit en landschappelijke waarde.
- K1 WDOdelta werkt aan herstel en behoud van biodiversiteit in oppervlaktewater, land en bodem
- L1 Wij benaderen het watersysteem integraal zodat waterbeheer, erfgoed en ruimtelijke kwaliteit samengaan

Dit voorstel leidt tot een heldere opgave voor de planuitwerking.

KADER

KRW SGBP3

De KRW (Europese Kaderrichtlijn Water) is een Europese richtlijn over de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater. In 2000 hebben de landen uit de Europese Unie (EU) deze richtlijn vastgesteld. De KRW is ook in de Nederlandse Waterwet opgenomen.

De KRW heeft als doel de chemische en ecologische waterkwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in Europa structureel te verbeteren. De KRW kent hiervoor meerdere planperioden van 6 jaar waarin maatregelen moeten worden genomen die leiden tot het behalen van de doelen. De derde planperiode eindigt eind 2027 en dat is het moment waarop de doelen bereikt moeten zijn. De KRW stopt daarna niet, en loopt dus door na 2027 (t.b.v. vasthouden van de doelen). De doelstellingen en maatregelenpakketten en de daarbij behorende KRW-factsheets zijn vastgelegd in het Stroomgebiedsbeheerplan (voor ons: SGBP Rijn). Dit plan is opgebouwd uit de plannen van de rijksoverheid (Nationaal Waterprogramma en Beheerprogramma Rijkswateren), provincie (Regionaal Waterprogramma) en waterschap (Waterbeheer Programma). De uitvoering van de maatregelen en daarmee het behalen van de doelen zijn een wettelijke resultaatsverplichting. Tevens geldt er een rapportageplicht (3-jaarlijks). De rijksoverheid is verantwoordelijk voor de coördinatie, rapportage naar Brussel en het nemen van generieke maatregelen. De provincies stellen formeel de ecologische doelen vast (chemische doelen zijn voor het grootste deel voorgeschreven op Europees en deels nationaal niveau) en zijn verantwoordelijk voor de grondwaterkwaliteit- en kwantiteitsdoelen. De waterschappen zijn verantwoordelijk voor inrichtingsmaatregelen in het oppervlaktewatersysteem, emissiereductie op rwzi's, vergunningverlening en handhaving van puntlozingen en de monitoring van de oppervlaktewaterkwaliteit. Het terugdringen van diffuse lozingen zijn de verantwoordelijkheid van de sectoren waar dit speelt en/of generieke regelgeving vanuit de rijksoverheid (o.a. productenbeleid, mestbeleid en -wetgeving, gewasbeschermingbeleid- en regelgeving).

In Stroomgebiedsbeheerplan 3 voor periode 2022-2027 (SGBP3) is voor het KRW-waterlichaam Meppelerdiep een opgave geformuleerd van optimaliseren bestaande plasdraszone voor een lengte van 0,5 km.

ARGUMENTEN

Met de aanleg van een nevengeul in de plasdraszone langs het Meppelerdiep wordt op kostenefficiënte wijze invulling gegeven aan het naar verwachting behalen van de KRW-doelen in het Meppelerdiep.

Het DB heeft besloten om, na instemmen van het AB met het beschikbaar stellen van middelen, de verkenning uit te voeren voor de aanleg van een nevengeul.

FINANCIËN

Normaal gesproken is de volgorde voorverkenning, verkenning, planuitwerking en realisatie. Aangezien dit project naar verwachting relatief eenvoudig zou zijn zonder een grootschalig omgevingsproces is in de programmering voor dit project geen verkenningsfase opgenomen en dus ook geen budget.

Inmiddels is duidelijk dat de optimalisatie van de plasdraszone complexer/grootschaliger is dan vooraf ingeschat en dat het omgevingsproces in de verkenningsfase toch de nodige inzet vereist met name in de afstemming met eigenaar/vaarwegbeheerder Rijkswaterstaat en de provincie als bevoegd gezag N2000 en ter voorbereiding hierop het uitvoeren van een aantal specifieke onderzoeken. De kosten van de verkenningsfase ad. € 100.000 kunnen gedekt worden door lagere realisatiekosten. Hieronder een overzicht van benodigd budget en wat er in begroting 2023-2026 beschikbaar is:

De geraamde bedragen voor de verkenning, planuitwerking en realisatie kennen in deze fase zoals gebruikelijk een bandbreedte van respectievelijk +/- 10%, +/- 30% en +/- 50%.

In onderstaande tabel is de actuele raming van de kosten van het hele project weergegeven, in verhouding tot de begrote kosten waarmee thans in de meerjarenraming rekening is gehouden.

Fase	Bedrag (x €1.000)	Begroting (x €1.000)
Verkenning	100 (aanvulling conform voorliggend bestuursvoorstel)	-
Planuitwerking	100 (conform begroting)	100
Realisatie	280 (conform raming)	550
Totaal	480	650

Dit voorstel gaat specifiek over de verkenningsfase van het project. Voor dat onderdeel wordt nu krediet aangevraagd. De financiële consequenties van die kredietaanvraag zijn als volgt

	Voorstel (x €1.000)	Meerjarenraming 2023-2026 (x €1.000)
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	100	0
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>		
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2024	0

<i>Kapitaallasten</i>	6,5	0
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	0	
Impact exploitatierekening	6,5	0

De extra investeringskosten voor de verkenning zorgen voor een extra kapitaallast van € 6.500 vanaf 2025.

Daar tegenover staat de inschatting dat de realisatiekosten € 270.000 lager zijn met een voordeel vanaf 2026 van € 18.000. De huidige inschatting van de realisatiekosten van € 280.000 is door voortschrijdend inzicht lager dan de oorspronkelijk geraamde realisatiekosten van € 550.000.

Per saldo is er sprake van € 11.500 voordeel vanaf 2026.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Geen

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Risico	Gevolg	Beheersing
Niet vergunbaar door RWS vanwege belang scheepvaart	Herinrichting niet haalbaar	Nauwe afstemming met RWS Rivierkundige modellering effecten
Niet vergunbaar door provincie vanwege belang N2000	Herinrichting niet haalbaar	Nauwe afstemming met provincie en in ontwerp sturen op bijdragen aan instandhoudingsdoelen N2000
Grondwerk/-vervoer lastig	Overschrijding budget	Werken in droge periode Afvoer per boot overwegen
Kostenstijging uitvoeringsprojecten	Overschrijding budget	Per fase actualiseren kostenraming. Kostenefficiënt ontwerpen.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Actor	Belang	Draagvlak/weerstand
Natuurmonumenten	Eigenaar/verpachter plas-drasgebied	Natuurmonumenten is betrokken en positief
Pachter van Natuurmonumenten	Pachter plas-drasgebied	Contact verloopt via Natuurmonumenten. Vooralsnog geen negatieve signalen <i>NB Per 1-1-2023 is het pachtcontract van meerjarig omgezet in 1-jarig zodat jaarlijks de mogelijkheid bestaat om het contract aan te passen en te starten met de herinrichting van het gebied.</i>
Rijkswaterstaat	Vaarwegbeheerder Eigenaar damwand/vaarweg	Rijkswaterstaat denkt/werkt (vooralsnog) mee
Provincie	Bevoegd gezag N2000	Nog niet duidelijkheid of ontwikkeling, al dan niet met vergunning, past in N2000. <i>NB Afstemming met provincie loopt.</i>
Particuliere grondeigenaar ten zuidwesten plangebied	Afwatering perceel/woning	Nog geen contact met grondeigenaar opgenomen. De afwatering is geborgd.

COMMUNICATIE

N.v.t.

VERVOLG / UITVOERING

De vervolgaanpak is als volgt:

1. Verkenning
 - Inschakelen van rivierkundig adviesbureau (in overleg met Rijkswaterstaat)
 - Schetsontwerp
 - Vergunningtechnische afstemming ontwerp/inrichting
 1. Rijkswaterstaat (vaarwegbeheerder)
 2. Provincie (bevoegd gezag N2000)
 - Realisatiebesluit (via het DB)
2. Planuitwerking
 - Planuitwerking/bestek
 - Vergunningen
3. Realisatie
 - Aanbesteding
 - Realisatie

Projectfasering		
Fase	Start (kwartaal/jaar)	Einde (kwartaal/jaar)
Verkenning & Planuitwerking	Q3 2023	2024
Realisatie	2025	2025

BIJLAGEN

- 1 ligging gebied
- 2 ligging gebied i.r.t. begrenzing N2000
- 3 huidige situatie
- 4 indicatief beeld nevengeul

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman